

[Bertel Dahlgaard.]

ministeren som partierne ved, at således er stillingen, og det bør siges før valget og ikke vente til efter dette.

Det særlige økonomiske tryk, som den ændrede verdenspolitiske situation vil lægge på Danmark, vil nødvendiggøre en ny indstilling og anvendelse af nye midler på det økonomiske område. Den sidste tids forbedring af valutastillingen er jo udtryk for ekstraordinære dispositioner. Det er rigtigt, som professor Nyboe Andersen forleden sagde, at fører den nye verdenssituation til nye valutavanskeligheder, da kan de gamle metoder ikke mere bruges. I 1951 var midlet højere skatter, bunden opsparing og kreditstramning, og det var under de daværende forhold forsvarligt. I 1954-55 var midlerne de samme, men dog tillige forbundet med gennemførelse af visse besparelser. Midlerne var også på dette tidspunkt forsvarlige. De i 1954-55 gennemførte foranstaltninger førte til ny fremgang i valutastituationen, men ikke så meget, at kredit- og rentestramningen kunne lempes. Det er nu imidlertid klart, at en kreditstramning som den nuværende bliver mere betænkelig og skadelig, jo længere den varer, fordi den bremser det initiativ og den investering, som er forudsætningen for, at de store årgange af unge kan uddannes og beskæftiges.

Når vejen nu altså i det væsentlige er spærret for en større samlet skatteudskrivning og kreditstramningen ikke kan skærpes, men må lempes, tvinges man simpelt hen til at betræde sparevejen, det vil sige nedsættelse af statens forbrug og fremme af befolkningens opsparing. Dette må være kernen i det mål for landets politik, vi sætter os i de kommende måneder. Men hertil må så føje sig bestræbelser for at bremse befolkningens kapløb om indkomststigninger, som ikke er forbundet med større produktion, og som derfor blot betyder højere omkostninger og ringere konkurrenceevne, medens ingen opnår nogen reel gevinst. Jeg er overbevist om, at der i alle kredse af befolkningen, i alle samfundslag, er en meget stærk vilje til at bidrage til, at denne skiftevis forhøjelse af hinandens indtægter uden baggrund i virkelig øget velstand i størst muligt omfang standses.

Professor Nyboe Andersen brugte det udtryk, at det kan blive nødvendigt at stile mod en økonomisk borgfred i et vist tidsrum. Jeg er i og for sig ligeglad med, hvilket udtryk man vælger, men jeg er sikker på, at hvis den politiske uro ude i verden og den deraf følgende økonomiske uro fortsætter endnu nogen tid, bliver det nødvendigt, at følgerne for Danmark heraf tages op til en helhedsovervejelse, hvor man ser tingene i sammenhæng og handler derefter.

De sidste dages begivenheder her på Christiansborg, hvor en vis politisk uforsonlighed synes at splitte kræfterne i stedet for at samle dem, vil i hvert tilfælde føre med sig, at det radikale venstre ved de enkelte vigtige beslutninger må forbeholde sig at se dem i deres sammenhæng med helheden. Hvad behandlingen af finanslovsforslaget angår, må man altså vende opmærksomheden fra at øge udgifterne til at nedsætte dem. Så vil nogle sige: ja men det viser sig jo, at det ikke lader sig gøre. Det passer imidlertid ikke. Vi var — blot for at nævne et eksempel — i finansudvalget på et vist tidspunkt nået så vidt på nogle områder, at man lige stod over for på de civile områder at gennemføre yderligere statsbesparelser på 40-50 mill. kr.; men så gik det i hårdknude. Også andre betydelige besparelser af forskellig art var under alvorlig overvejelse.

Så siger man: ja men nu kan der jo i hvert tilfælde ikke spares på det militære område. Det ærede medlem hr. Thestrup understregede det meget stærkt her. Lad mig sige, at det er jo klart, at besparelsesmulighederne på dette område ikke er de samme i en tid, hvor de internationale modsætninger er skærpet stærkt, og hvor bl. a. Danmarks kontingent til De Forenede Nationer vil betyde udgifter også for Danmark, som i en tid, hvor der sker en åbenbar afspænding af de internationale modsætninger. På den anden side er der mange herhjemme, der glemmer, at ethvert lands militærudgifter også er underkastet den økonomiske nødvendigheds lov, og det vil i den kommende tid særlig gælde Danmark. Hele denne sag har jo, med Danmarks medlemskab af NATO, mange sider både udadtil og indadtil, når spørgsmålet om Danmarks rustningsbyrder skal afgøres.

Må jeg i denne forbindelse minde om, at